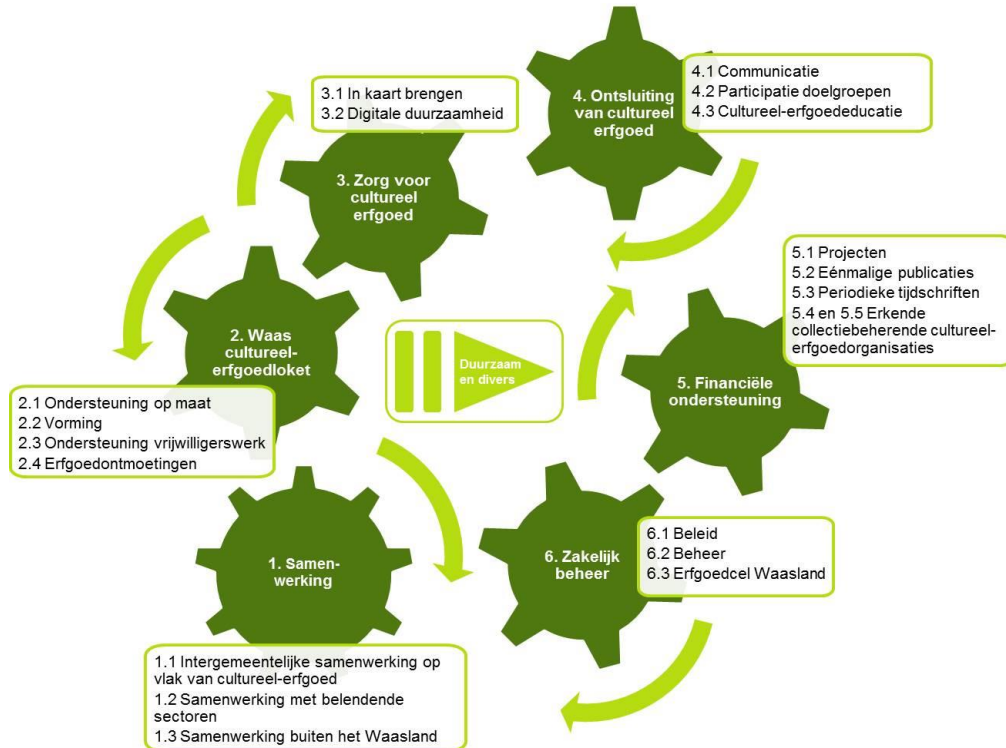

1. INLEIDING

In het kader van de **meerjarenplanning 2015-2020** werd de werking binnen het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas onder de loop genomen. Het uitgebreide proces van evaluaties en bevestigingen leverde een reeks doelstellingen op voor de nieuwe beleidsperiode 2015-2020. Aan deze doelstellingen werden verschillende mogelijke acties verbonden.

Naar aanleiding van de **besparingen** was het echter onmogelijk om de grote hoeveelheid aan strategische en operationele doelstellingen uit de aanvraag aan te houden in het uiteindelijke Cultureel-Erfgoedconvenant 2015-2020 met de Vlaamse Overheid. Er werden dan ook drie operationele **doelstellingen geschrapt** en onder de overige doelstellingen werden tientallen **acties geschrapt**. Daarenboven werd er uit financiële noodzaak bijkomend **bespaard op personeel** van de Erfgoedcel Waasland.

Omwille van continuïteit met de afgelopen 15 jaar wordt voor de actieplannen van de periode 2015-2020 **hetzelfde sjabloon** als de voorbije jaren gebruikt. De doorlopende acties uit de beleidsperiode 2009-2014 werden soms anders verwoord en ondergebracht onder het nieuwe doelstellingenkader van de beleidsperiode 2015-2020.

De voorbereidingen voor de **opmaak van de begroting en bijhorende toelichting** met keuze uit de verschillende mogelijke acties gebeurde in het najaar van 2019, zodat dit kan ingediend worden voor 1 december 2019. Deze documenten werden uitvoerig behandeld in de stuurgroep van 5 en 26 september 2019 en 17 oktober 2019. De raad van bestuur van Interwaas keurde deze begroting met bijhorende toelichting 2020 goed op 6 november 2019.

In deze begroting met bijhorende toelichting 2020 wordt beschreven welke acties met bijhorende budgetten in het 16e werkingsjaar van het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas zullen genomen worden. De acties zijn opgesteld op basis van de doelstellingen geformuleerd in het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas 2015-2020. De afzonderlijke acties rond cultureel erfgoed van de verschillende gemeenten zijn niet opgenomen in dit actieplan.

2. BEGROTING

De **begroting** gaat alleen uit van de reeds gekende bedragen op het tijdstip van het opmaken van deze begroting met bijhorende toelichting 2020, namelijk de middelen van de Vlaamse Gemeenschap en de middelen uit eigen werking. Deze vormen samen één geheel. De **overdracht** van 2019 naar 2020 wordt geschat op basis van de uitgaven in 2019.

In de begroting worden **alle kosten** opgenomen voor de gehele werking. De kosten die niet gefinancierd worden met middelen van de Vlaamse Gemeenschap worden met eigen middelen gefinancierd. In het jaarverslag met afrekening wordt dit eveneens gedetailleerd weergegeven.

Per actie wordt de bijkomende kost, die verband houdt met de uitvoering van de actie zelf, geëxpliciteerd. Zo zijn bijvoorbeeld de algemene werkingskosten zoals loonkosten, portkosten ... niet per actie weergegeven, maar wel in de algemene posten personeelskosten en administratieve kosten. Bij de verdere concrete uitwerking van de acties kunnen in de loop van 2020 bijkomende inhoudelijke en financiële partners aangesproken worden. Aangezien definitieve informatie hierover nog ontbreekt, is deze nog niet opgenomen in deze begroting met bijhorende toelichting 2020.

3. TOELICHTING BIJ BEGROTING

De acties in deze begroting met toelichting 2020 zoeken – net als de voorbije jaren – een **evenwicht** tussen de **korte** en de **lange termijn**: de (soms onzichtbare) ondersteuning van de Wase erfgoedgemeenschap en de meer zichtbare publieksgerichte projecten; tussen partnerships in bestaande projecten en eigen projecten; een evenwicht tussen publiek en erfgoedgemeenschap, erfgoedvrijwilligers en erfgoedprofessionals; tussen moeten en mogen.

De keuzes van de acties gebeuren sinds het begin van het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas bottom-up en op basis van uitgebreide **omgevingsanalyses** en alles wat daarbij komt kijken.

Per actie zijn **de kernpartners** zoveel mogelijk opgenomen. De Wase erfgoedgemeenschappen, de Wase gemeentebesturen en de Erfgoedcel Waasland worden nergens als kernpartner vermeld omdat ze allen deel uitmaken van het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas en potentieel bij iedere actie die ondernomen wordt als partner kunnen optreden.

4. DOELSTELLINGEN EN ACTIES

Strategische doelstelling 1. De cultureel-erfgoedgemeenschappen in het Waasland investeren met ondersteuning van de Erfgoedcel Waasland onverminderd in samenwerking én het versterken en uitbreiden van het netwerk op verschillende niveaus.

Operationele doelstelling 1.1 De Erfgoedcel Waasland zet in samenwerking met de gemeentebesturen en de cultureel-erfgoedgemeenschappen verder in op intergemeentelijke samenwerking rond cultureel erfgoed. Hierbij wordt het engagement van de gemeentebesturen ten opzichte van de zorg voor en de ontsluiting van cultureel erfgoed vastgehouden en verschillende snelheden op dit vlak door een efficiënte en daadkrachtige werking gepareerd.

- De Erfgoedcel Waasland blijft actief waken over en afstemming zoeken tussen de **verschillende snelheden** van de gemeentebesturen en de cultureel-erfgoedactoren en blijft hen evenwaardig betrekken in de uitwerking van het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas. Er wordt in de concrete opzet van projecten en processen zowel gemeentelijk als intergemeentelijk gedacht en gewerkt.
- In de intergemeentelijke cultureel-erfgoedprojecten en processen wordt systematisch gestreefd naar de participatie van **zo veel mogelijk gemeentebesturen en actoren**.
- De tien gemeentebesturen behouden **een afvaardiging** in de overlegstructuren van Interwaas.

Operationele doelstelling 1.2 De verschillende cultureel-erfgoedgemeenschappen in het Waasland intensifiëren hun onderlinge samenwerking en onder impuls van de Erfgoedcel Waasland wordt ook meer samenwerking met deelsectoren en belendende sectoren in het Waasland gezocht.

- De Erfgoedcel Waasland bracht in 2016 samen met onder andere de gemeentelijke diensten cultuur en de cultuurbeleidscoördinator in kaart welke (socio-culturele) **verenigingen** een cultureel-erfgoedwerking hebben, maar tot nu toe niet systematisch ondersteund werden in hun zorg voor en ontsluiting van hun cultureel erfgoed. In eerste instantie werd via bevraging van het huidige erfgoedcelnetwerk en een

bepaalde omgevingsstudie een beeld gevormd van deze verenigingen. De verenigingen werden daarna rechtstreeks bevestigd over de aard van hun cultureel-erfgoedwerking en mogelijke noden qua ondersteuning. Vanaf 2016 worden deze verenigingen actiever meegenomen in het ondersteuningsaanbod van de Erfgoedcel Waasland.

- Sinds 2017 organiseert de Erfgoedcel Waasland minimaal één keer per jaar een **Bijeenkomst van de Wase Heemkringen**. Op dit moment ontmoeten de heemkringen elkaar en is er ruimte om rond inhoudelijke thema's gedachten uit te wisselen. Telkens is een van de heemkringen de gastheer, waardoor ze elkaars infrastructuur bezoeken en van elkaars werking kunnen leren.
- Het **Waas Archieven Overleg** met de archivariissen uit Beveren, Kruike, Lokeren, Sint-Gillis-Waas, Sint-Niklaas en Temse, aangevuld met de Erfgoedcel Waasland, het Rijksarchief Beveren en Gent komt zesmaandelijks samen.
- **Samenwerking met andere sectoren:**
 - Toerisme Waasland: de Erfgoedcel Waasland blijft lid van de **Algemene Vergadering** van Toerisme Waasland.
 - De Erfgoedcel Waasland en de **intergemeentelijke onroerenderfgoeddienst Erfpunt** zoeken naar zo veel mogelijk afstemming in hun werkingen. Naast de jarenlange onderlinge samenwerking met de hogeschool Odisee; overlegmomenten en een gezamenlijke nieuwsbrief zetten beiden vanaf 2019 hun schouders onder de Wase Erfgoedprijs. De Erfgoedcel Waasland nam deel aan de ambtelijke overlegmomenten van Erfpunt en Erfpunt maakt sinds 2019 deel uit van de stuurgroep van de Erfgoedcel Waasland.
 - Er wordt gezocht naar meer afstemming met intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en overleg met **andere sectoren** zoals welzijn, toerisme, sociale economie, jeugd, onderwijs, diversiteit, participatie. Zo doen zich regelmatig ad hoc samenwerkingen voor in het kader van specifieke opportuniteiten, maar de Erfgoedcel Waasland streeft er in het kader van de Erfgoedontmoeting (zie operationele doelstelling 2.4) ook naar om bepaalde sectoren in het Waasland grondiger te leren kennen en hiermee samen te werken (bijvoorbeeld de zorgsector in 2014-2015 of rond diversiteit in 2016-2017).
 - De Erfgoedcel Waasland zoekt naar aanleiding van concrete projecten en trajecten in samenwerking met brugfiguren en organisaties (bijvoorbeeld Regionaal Welzijnsoverleg; WASO, het samenwerkingsverband tussen de verschillende Wase jeugdinstellingen en jeugddiensten; gemeentelijke diensten welzijn, jeugd, kansengroep en OCMW's) en de cultureel-erfgoedactoren naar **een verbreding van de samenwerking met organisaties** die werken met specifieke doelgroepen, zoals mensen van allochtone afkomst en mensen in armoede.
 - In het kader van de **Erfgoedontmoeting** (zie operationele doelstelling 2.4) wordt – op basis van een specifieke thema – samengewerkt met specifieke belendende sectoren en gemeentelijke diensten. Hieruit vloeiden al verschillende projecten voort:

- In 2015 werden **Keuvelkoffers rond 5 thema's** gelanceerd als vervolgtraject op de Erfgoedontmoeting “Zorgen voor later?!” (zie operationele doelstelling 2.4). De koffers worden regelmatig gecontroleerd en de inhoud ervan wordt, indien wenselijk, aangevuld. De folder die in samenwerking met Erfgoedcel Brugge, CO7, Mijnergoed en Terf werd gemaakt, zal ook in 2020 verder worden verspreid op verschillende ontmoetingsmomenten. De koffers worden in 2020 verder ontleend.
- In 2017 werden de **Praatvaliezen voor OKAN en NT2** ontwikkeld onder andere in samenwerking met Erfgoedcel Land van Dendermonde; de collectiebeherende organisaties in het Waasland; OKAN-coördinatoren van Lokeren en Sint-Niklaas; zelforganisaties uit de regio en FARO. De oude foto's en objecten illustreren op een aantrekkelijke wijze een flink stuk van de woordenschat die anderstalige nieuwkomers zich hier in hun eerste jaar eigen maken tijdens Nederlandse taallessen. De koffers worden vanaf 2019 ontleend in de regio's Waasland en Scheldeland.
- Het **streekoverleg Waas en Dender** werkt aan een aantal streekontwikkelingsprojecten en dit in samenwerking met onder andere Interwaas. De Erfgoedcel Waasland is lid van de werkgroep toerisme.
- De Erfgoedcel Waasland tracht in samenwerking met actoren uit **het jongerenwerk** (bijvoorbeeld gemeentelijke diensten cultuur, onderwijs, flankerend onderwijsbeleid, jeugdgraden) in 2020 om een grotere cultureel-erfgoedreflex in projecten met jongeren te krijgen. (operationele doelstelling 1.2) (Uit meerjarenplanning)

Operationele doelstelling 1.3 De Erfgoedcel Waasland verstevigt de samenwerkingsverbanden met Oost-Vlaamse, Vlaamse, Belgische en internationale partners en bouwt deze in samenwerking met de cultureel-erfgoedgemeenschappen verder uit.

- De **cultureel-erfgoedorganisaties met een Vlaamse werking** in het Waasland worden meer gevalideerd en hun meerwaarde wordt meer ingezet ten behoeve van het Waasland.
- De collectiebeherende organisaties in het Waasland, zowel gemeentelijke als (niet)-privaatrechtelijke, werken verder mee aan **bestaande overkoepelende platformen** zoals de Archiefbank Vlaanderen, Erfgoedinzicht, ODIS ...
- De Erfgoedcel Waasland zorgt voor een **correcte veldkaart** via de website van FARO, Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed vzw.
- **Deelname aan Oost-Vlaams overleg:**
 - Het zesmaandelijks structureel overleg en platform voor expertise-uitwisseling en samenwerking tussen de **cultureel-erfgoedcellen in Oost-Vlaanderen** (Erfgoedcellen Denderland, Viersprong, Land van Dendermonde, Meetjesland en POLS) **en het provinciebestuur Oost-Vlaanderen** (dienst erfgoed en transversale cel) werd stopgezet in 2017 aangezien de bevoegdheden van de dienst erfgoed en transversale cel van de provincie naar Vlaanderen werden overgeheveld.

- Het zesmaandelijks structureel overleg tussen de Oost-Vlaamse cultureel-erfgoedcellen (Erfgoedcellen Waasland, Denderland, Viersprong, Land van Dendermonde, Meetjesland en POLS) wordt in 2020 verdergezet.
- **Deelname aan Vlaamse overlegstructuren erfgoedcellen:**
 - **Speakers' corner** (het driemaandelijks structureel overleg tussen de cultureel-erfgoedcellen in Vlaanderen en FARO, Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed vzw) wordt verdergezet.
 - **COP Beleid** (collegagroep beleid - het structureel overleg en platform voor expertise-uitwisseling en samenwerking tussen de cultureel-erfgoedcellen in Vlaanderen rond beleidszaken) wordt verdergezet.
 - **COP Digidoc** (collegagroep digidoc - het structureel overleg en platform voor expertise-uitwisseling en samenwerking tussen de cultureel-erfgoedcellen in Vlaanderen rond digitale onderwerpen) wordt verdergezet.
 - **COP educatie** (collegagroep educatie - maximaal jaarlijks structureel overleg tussen de cultureel-erfgoedcellen in Vlaanderen en FARO, Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed vzw) wordt verdergezet.
 - De Erfgoedcel Waasland neemt – indien relevant – deel aan de jaarlijkse **themadag** van de cultureel-erfgoedcellen, waar expertise-opbouw en -uitwisseling centraal staan.
- **Deelname aan Vlaams overleg:**
 - De Erfgoedcel Waasland verdedigt in samenwerking met de **Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten** vzw de belangen van de lokale cultureel-erfgoedactoren op hogere beleidsniveaus.
- **Samenwerking met Nederland:**
 - Interwaas versterkt de contacten met de Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking (**EGTS**) 'Linieland van Waas en Hulst' verder. Dit gebeurt onder andere in de samenwerking naar aanleiding van Leader Grensregio Waasland.
 - De cultureel-erfgoedorganisaties en de Erfgoedcel Waasland werken projectmatig – waar interessant – samen met **partners in Nederland**. Zo werkt de Erfgoedcel Waasland bijvoorbeeld mee aan 'De Dodendraad Leeft' (herdenking 100 jaar einde WOI) én de ontwikkeling van het Geopark Schelde Delta in samenwerking met verschillende partners in Nederland en Vlaanderen.

Strategische doelstelling 2. Het Waas cultureel-erfgoedloket wordt verder ingezet als middel tot expertise-uitwisseling en expertise-opbouw.

Operationele doelstelling 2.1 De Erfgoedcel Waasland blijft actief als Waas cultureel-erfgoedloket. Daarbij blijft zij eveneens een beroep doen op het breed netwerk van cultureel-erfgoedorganisaties en de bestaande expertise van de cultureel-erfgoedgemeenschappen in het Waasland en de Landelijke Expertisecentra en Organisaties Volkscultuur.

- **Ondersteuning op maat:**
 - De Erfgoedcel Waasland geeft **advies en begeleiding op maat aan cultureel-erfgoedzorgers** met vragen rond de zorg voor en de ontsluiting van erfgoed. Naast de eigen expertise en die van de gemeenten en cultureel-erfgoedorganisaties wordt beroep gedaan op de expertise van het brede netwerk in het Waasland, de landelijke expertisecentra, landelijke organisaties volkscultuur en de Vlaamse Erfgoedbibliotheken. Specifiek voor wat betreft depotbeleid wordt samengewerkt met de erfgoedconsulenten bij FARO.
 - De Erfgoedcel Waasland biedt aan verschillende projecten **inhoudelijke ondersteuning**. De aard van de ondersteuning is afhankelijk van de vraag/het project. Bijvoorbeeld een beperkte ondersteuning of projectondersteuning, zoals voor projecten in woonzorgcentra rond erfgoed over Reynaert de vos, 'Ontbijt met een verhaal' in Lokeren en Kruikeke, het Bezoekerscentrum Klingspoor, Koveken, Leader ... Sommige van deze projecten ontvingen projectsubsidies, andere niet (omdat ze het niet aanvragen of omdat het (nog) niet aan de orde is). Daarnaast blijft de Erfgoedcel Waasland op vraag ondersteuning bieden aan projecten of trajecten.
 - De Erfgoedcel Waasland denkt daarnaast op vraag van een organisatie mee in **kleinere deeltrajecten** rond cultureel-erfgoedzorg en/of -ontsluiting en ondersteunt de organisatie bij de concrete uitvoering.
 - Indien nuttig lanceert de Erfgoedcel Waasland begeleidde trajecten rond **specifieke thema's** in verband met cultureel-erfgoedzorg en -ontsluiting. Specifiek voor wat betreft depotbeleid wordt samengewerkt met de erfgoedconsulenten bij FARO.
- **Specifieke ondersteuning van de gemeenten:**
 - De Erfgoedcel Waasland is actief in enkele **werkgroepen** rond lopende gemeentelijke dossiers: bijvoorbeeld Bezoekerscentrum Klingspoor (Sint-Gillis-Waas), het Sint-Maartenscomité (Beveren), Fort Sint-Marie (Zwijndrecht), Puitenslagersfeesten (Beveren) ...
 - De Erfgoedcel Waasland en de gemeentelijke cultuurbeleidscoördinatoren ondersteunen lokale erfgoedzorgers bij het **opmaken van subsidiedossiers voor hogere beleidsniveaus**.
- Cultureel-erfgoedbeheerders die intekenen op het **groepsaanbod** voor verpakkings- en conserveringsmateriaal van de provincie Oost-Vlaanderen, krijgen een financiële ondersteuning van Interwaas. Deze financiële ondersteuning werd half 2015 opgetrokken van 2.500 euro naar 3.100 euro, aangezien 2.500 euro niet voldoende bleek te zijn. Dit bedrag wordt behouden voor 2020. Het is nog niet duidelijk of de provincie Oost-Vlaanderen dit groepsaanbod in 2020 zal herhalen voor cultureel-erfgoedbeheerders.

- Interwaas ontleent **opnametoestellen voor projecten mondelinge geschiedenis** zolang de toestellen in goede staat zijn.
- De Erfgoedcel Waasland faciliteert in het kader van een proefproject – opgezet door het Departement Cultuur, Jeugd en Media – vanaf 2019 de **Uitleendienst Erfgoed** ter ondersteuning van erfgoedbeheerders. In het najaar van 2019 werd dit proefproject geëvalueerd en het krijgt een vervolg in 2020.
- De Erfgoedcel Waasland biedt **eerstelijnszorg** (ontvangst en doorverwijzing naar de gemeenten) aan particulieren die niet expliciet bezig zijn met cultureel-erfgoedzorg. De gemeentebesturen, in casu dikwijls de cultuurbeleidscoördinatoren en de archivariissen, vangen deze vragen op.

Operationele doelstelling 2.2 De Erfgoedcel Waasland organiseert vorming met als doel de verdere professionalisering van de cultureel-erfgoedzorg en -ontsluiting.

- De Erfgoedcel Waasland stuurt minstens driejaarlijks een **bevraging** uit naar de cultureel-erfgoedgemeenschappen teneinde de noden aan vorming in kaart te brengen en stemt hierop het vormingsaanbod concreet af. Voor sommige opleidingen is het interessant om samen te werken met Erfpunt.
 - Een **vorming over de omgang met born digital erfgoed** wordt in 2020 georganiseerd. Dit is een vraagstelling die vooral voor professionele (archief)contexten steeds belangrijker wordt: hoe omgaan met de steeds groter wordende hoeveelheid aan born digital data in de collecties? Indien hier voldoende vraag naar is, kan de Erfgoedcel Waasland een externe expert aanspreken voor een concrete en gespecialiseerde opleiding rond dit thema. Voor kleinere organisaties speelt dit probleem minder: hier leeft eerder de vraag hoe digitale informatie (doorgaans vooral beeldmateriaal) op een goede manier te bewaren en te ontsluiten, een problematiek die los van het born digital verhaal staat.
 - Afhankelijk van de **noden** die voortvloeien uit de bevraging van de cultureel-erfgoedgemeenschappen zal er nog een **tweede vorming** georganiseerd worden, bijvoorbeeld over de Uitleendienst Erfgoed.
 - Organiseren van één of meerdere **studiedag(en)** die het **Wase erfgoed** in de kijker zet.
- **Evaluatie:**
 - Op basis van de evaluatie van het eigen vormingsaanbod in 2013 (onder begeleiding van FARO, Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed vzw en op basis van Kwavoscoop) doet de Erfgoedcel Waasland indien nodig een **bijsturing** van haar vormingsaanbod.
 - De Erfgoedcel Waasland evalueert elke vorming samen met de deelnemers aan de hand van een **evaluatieformulier**.

Operationele doelstelling 2.3 De Erfgoedcel Waasland blijft het vrijwilligerswerk in het Waasland praktisch ondersteunen door zelf vrijwilligers in te zetten in de werking van de Erfgoedcel Waasland en geïnteresseerde vrijwilligers de weg naar cultureel-erfgoedorganisaties te wijzen.

– **Vrijwilligers Erfgoedcel Waasland:**

- De Erfgoedcel Waasland zoekt – waar nodig – **vrijwilligers** met de juiste knowhow voor specifieke taken behorend tot de interne werking, de Erfgoedbank Waasland en projectwerking (zie operationele doelstelling 6.3).
- De Erfgoedcel Waasland werkt voor de interne vrijwilligers met **functiebeschrijvingen en competentieprofielen** (onder andere verspreid via www.11.be, www.vrijwilligerswerk.be, www.publiq.be, www.faronet.be, de eigen website, facebook en nieuwsbrief), vrijwilligersovereenkomsten en -verzekeringen.
- De Erfgoedcel Waasland zoekt **op vraag van gemeentebesturen en verenigingen** vrijwilligers voor specifieke taken met betrekking tot de zorg voor en ontsluiting van cultureel erfgoed en begeleidt deze vrijwilligers waar nodig.
- De Erfgoedcel Waasland zoekt voor **personen die zich aanbieden als vrijwilligers**, en geïnteresseerd in cultureel erfgoed, een geschikte cultureel-erfgoedorganisatie om vrijwilligerswerk te doen.
- De Erfgoedcel Waasland **deelt expertise** met de andere cultureel-erfgoedcellen.
- De uitgeschreven **visie op het vrijwilligersbeleid** wordt indien nodig geactualiseerd.

Operationele doelstelling 2.4 De Erfgoedcel Waasland organiseert jaarlijks een Erfgoedontmoeting rond een specifiek thema met betrekking tot cultureel erfgoed waarbij zo veel mogelijk gezocht wordt naar samenwerking met belendende sectoren.

- De Erfgoedcel Waasland organiseert jaarlijks een **Erfgoedontmoeting**, bij voorkeur in samenwerking met gemeentelijke diensten en telkens een andere belendende sector (afhankelijk van het onderwerp).
 - In 2014 vonden 2 Erfgoedontmoetingen plaats, respectievelijk rond de jeugdsector ('Wijze uil zoekt piekukien. Waar zitten die jonge gasten??') en de zorgsector ('Zorgen voor later?!').
 - In 2016 werden 2 Erfgoedontmoetingen georganiseerd, namelijk rond 'Erfgoed en onderwijs in dialoog' en 'Op zoek naar raakvlakken tussen gemeenschappen'. Hierop werd verder gewerkt in 2017.
 - In 2018 werd een nieuwe Erfgoedontmoeting voorbereid rond het thema van 75e verjaardag van de Bevrijding. In het voorjaar van 2019 vond deze Erfgoedontmoeting plaats in de Salons in Sint-Niklaas.
 - In 2020 zal een Erfgoedontmoeting georganiseerd worden rond de toeristische sector.
- De Erfgoedontmoeting zet in op zowel **netwerking, expertise-uitwisseling, expertise-opbouw en vorming**.

- De Erfgoedcel Waasland houdt **verkennde gesprekken** met belendende sectoren teneinde samenwerking te zoeken voor de organisatie van de Erfgoedontmoetingen.

Strategische doelstelling 3. De cultureel-erfgoedgemeenschappen stellen de zorg voor cultureel erfgoed centraal en worden hierin ondersteund door de Erfgoedcel Waasland.

Operationele doelstelling 3.1 De cultureel-erfgoedbeheerders en -gemeenschappen in het Waasland brengen het cultureel erfgoed verder in kaart. Dit resulteert in een grotere bewustwording rond onder andere immaterieel cultureel erfgoed en religieus erfgoed en een grotere collectiemobiliteit voor museaal en documentair erfgoed en de afstemming van het collectiebeleid van de collectiebeherende organisaties.

– **Belangenbehartiging:**

- De cultureel-erfgoedgemeenschappen en de gemeentebesturen treden op als **belangenbehartiger** voor bedreigd cultureel erfgoed in het Waasland.
- De gemeentelijke erfgoedorganisaties en de Erfgoedcel Waasland **sensibiliseren** de gemeentebesturen en waar mogelijk ook particuliere organisaties over het belang van een cultureel-erfgoedonderzoek van collecties bij de mogelijke afbraak van gebouwen. De Erfgoedcel Waasland overlegt met de gemeentebesturen over hoe zij momenteel omgaan met dit gegeven en wat voor hen het meest bruikbaar is ter sensibilisering van medewerkers of publiek: vorming, brochure, concrete tips en stappenplan bij het voorkomen van het verdwijnen van een roerende collectie in een af te breken gebouw ... Dit traject kan aansluiten bij het collectieafsprakenoverleg en de bijhorende publiekssensibilisering rond cultureel erfgoed. Een evidente partner hierin is Erfpunt. In dit kader zal de Erfgoedcel Waasland vanaf 2019 het Stadsarchief Sint-Niklaas ondersteunen met het verzamelen van mondelinge geschiedenis over de Heilig Hart-parochiegemeenschap rond de voormalige Paterskerk in Sint-Niklaas. Deze kerk en omliggende gebouwen worden ontwikkeld als woonproject dat opent in 2020, onder meer met een publieksproject over de geschiedenis van de Heilig Hart-parochie en de voormalige Paterskerk.

– **Collectiebeheer:**

- De collectiebeherende organisaties streven sinds 2013, met de stimulans van de Erfgoedcel Waasland, naar een **gezamenlijke visie rond acquisitiebeleid en collectiebeheer**. Op 28 april 2015 werd een formele intentieverklaring getekend door de Bibliotheeca Wasiana, het Gemeentearchief Beveren, de Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas, het Stadsarchief Sint-Niklaas, de Stedelijke Musea Sint-Niklaas, het Stadsmuseum Lokeren, het Pijp- en Tabaksmuseum, Heemkundige Kring Braem, de gemeente Stekene en het Gemeentearchief Sint-Gillis-Waas. Deze intentieverklaring werd in 2016 verder in de praktijk gebracht. Vanaf 2019 wordt

- bekeken in hoeverre de partners de intentieverklaring naleven en of er nieuwe acties nodig zijn; bijvoorbeeld een uitbreiding van dit overleg naar nieuwe deelnemers en initiatieven. Er wordt ook bekeken hoe dit traject kan inpassen in een breder waarderingstraject van Wase collecties. De resultaten van WODE-onderzoek (Wetenschappelijk Onderzoek naar Deelcollecties Erfgoed in het Land van Waas) uit 2008 worden eveneens getoetst aan de huidige situatie.
- **Immaterieel cultureel erfgoed:** de Erfgoedcel Waasland begeleidt samen met de gemeentelijke dienst cultuur (en soms diensten evenementen en toerisme) en op vraag van cultureel-erfgoedgemeenschappen de bredere transmissie en borging van immaterieel cultureel erfgoed. Dit gebeurt in samenwerking met de meest geschikte partner in het Vlaams netwerk voor immaterieel cultureel erfgoed.
 - Sinds in 2009 de **Sinterklaas- en Sint-Maartensgebruiken in Vlaanderen** op de Inventaris Vlaanderen van het Immaterieel Cultureel Erfgoed staan, is een werkgroep SKSM (het Sint-Maartenscomité, het Sint-Nicolaasgenootschap, de Gemeente Beveren en de stad Sint-Niklaas, Toerisme Waasland en de Erfgoedcel Waasland) actief in het Waasland. Samen met Histories en Werkplaats immaterieel erfgoed zijn we op zoek naar de vorming van een Vlaamse werkgroep, die de rapportering van het element op www.immaterieelerfgoed.be op zich kan nemen. Daarnaast is de gemeente Beveren sinds 2016 een Cultureel Centrum Sint-Maarten (verbonden aan het Centre Culturel Européen Saint Martin de Tours). De Erfgoedcel Waasland neemt deel aan het project Europees Netwerk Sint-Maarten - Beveren - Vlaanderen en de bijhorende werkgroep cultuurhistorie en toerisme. In 2020 volgt de Erfgoedcel Waasland de voorbereidingen mee op van een internationaal congres rond Sint-Maarten dat op 1 oktober 2021 zal plaatsvinden in Beveren.
 - **Traject klompenmakerij:** ETWIE startte in 2014 in samenwerking met Erfgoedcel Kempens Karakter een traject op rond de klompenmakerij in Vlaanderen. Ook de Folklore groep De Klomp en Erfgoedcel Waasland nemen deel aan dit overleg. Dit resulteerde onder andere in de studiedag 'Van avegaar tot zoolmes' (over het erfgoed van de klompenmaker en een informeel netwerk rond de klompenmakerij) en de brochure 'Kletterende Klompen. Klompenerfgoed in de 21e eeuw'. De Erfgoedcel Waasland blijft dit overleg opvolgen.
 - **Puitenslagersfeesten:** in de gemeente Beveren worden jaarlijks de Puitenslagersfeesten georganiseerd. Op vraag van deze cultureel-erfgoedgemeenschap zal de Erfgoedcel Waasland in 2019 en 2020 meewerken aan de aanvraag voor het opnemen van de Puitenslagersfeesten in de Inventaris Vlaanderen van het Immaterieel Cultureel Erfgoed.
 - **Buitenkerststallen:** op vraag van de cultureel-erfgoedgemeenschap (Federatie van Vlaamse kerststallenvrienden 'Stella Duce') neemt de Erfgoedcel Waasland vanaf 2019 deel aan voorbereidende gesprekken om een aanvraag voor te bereiden voor het opnemen van buitenkerststallen in de Inventaris Vlaanderen van het Immaterieel Cultureel Erfgoed.
 - **Kerkelijk roerend erfgoed:** het Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur vzw, het provinciebestuur Oost-Vlaanderen, kerkbesturen, cultureel-erfgoedorganisaties, gemeentelijke diensten en anderen werken samen rond de toekomstige uitdagingen met betrekking tot het kerkelijk roerend erfgoed (herbestemming van de collecties en dergelijke).

- De Erfgoedcel Waasland zette in samenwerking met de consultant religieus erfgoed van het provinciebestuur Oost-Vlaanderen vanaf het najaar van 2015 de eerste stappen in een traject rond het **inventariseren en waarderen van religieus erfgoed**. Het vormen van een enthousiast team van vrijwilligers is daarbij cruciaal, evenals de organisatie van een aantal workshops (werken met Erfgoedinzicht; herkennen van heiligen; religieus textiel; metalen voorwerpen en aanpak inventariseren) en de aankoop van een aantal referentiewerken. In het najaar van 2016 gingen vrijwilligers aan de slag in Kruibeke en Temse. In 2017, 2018 en 2019 werd deze actie verder aangevuld met kerken in Beveren, Eksaarde, Moerbeke en Sint-Niklaas. De Erfgoedcel Waasland begeleidt en ondersteunt hen bij het opstellen, actualiseren en digitaliseren van de inventarissen en het werk op het terrein. Dit werk zal via www.erfgoedinzicht.be worden ontsloten. Deze actie loopt in 2020 verder.
- In 2018 startte de Erfgoedcel Waasland een traject op om een gedragen **toekomstvisie** op te bouwen rond het Waas religieus erfgoed. Hieruit bleek de nood aan de opmaak van cultureel-erfgoedinventarissen voor de Wase kerken hoog. Van de 62 parochiekerken hebben er 26 nog geen inventaris en zijn 17 inventarissen dringend aan actualisering toe. Voor 14 kerken is al duidelijk dat zij een herbestemming krijgen. Binnen de huidige personeelsbezetting is het onmogelijk om de inventarisatie van het kerkelijk roerend erfgoed op een hoger tempo op te nemen. De Erfgoedcel Waasland blijft ook in 2020 de evoluties van nabij opvolgen. Op deze manier blijft het contact met de Wase kerkbesturen en het overzicht op hun religieus erfgoed behouden. Nadat de inventarisatie is afgerond, zal er een waarderingstraject aan worden gekoppeld.
- **Agrarisch erfgoed:** sinds 2015 is er een nieuwe LEADER-regio bijgekomen: de Grensregio Waasland met 3 thema's in de Lokale Ontwikkelingsstrategie (LOS): lokale voedselstrategieën en streekproducten; leefbare dorpen en profileren en promoten van streekidentiteit (met inbegrip van toerisme en recreatie). De Erfgoedcel Waasland werkt sinds 2016 als copromotor mee in het project 'Agrarische eigenheid: Waas toeristisch potentieel'. De vzw Prosperisite heeft in 2019, als beheerder van een agrarische erfgoedcollectie, binnen dit project een nieuw toeristisch belevingscentrum gerealiseerd, namelijk in de voormalige maalterij van de Prosperhoeve in Prosperpolder. Hiermee versterken en ontsluiten ze het agrarisch karakter van de regio voor enerzijds de eigen lokale gemeenschappen en anderzijds toerisme en het onderwijs. De Erfgoedcel Waasland volgt de verdere inrichting van dit nieuwe centrum mee op.
- **Energie op het Wase platteland:** binnen de LEADER-regio Grensregio Waasland werkt de Erfgoedcel Waasland mee als copromotor aan het project 'Energie op het Wase platteland'. Plattelandsklasse wil als promotor een vernieuwend en kwalitatief kant-en-klaar aanbod voor leerkrachten uit het secundair onderwijs uitwerken rond duurzaamheid, en meer specifiek duurzame energiewinning. Hierbij worden minimaal drie excursies op maat uitgewerkt voor de tweede graad van het secundair onderwijs: rond zonne-energie, windenergie en biomassa. Aanvullend worden voor elk van de drie thema's educatieve bundels voor leerkrachten, werkbundels voor leerlingen en educatieve koffers – om proefjes te doen in de klas en de buitenomgeving – uitgewerkt. Bij elk van de drie thema's wordt er een erfgoedluik voorzien waarbij er teruggeblikt wordt naar hoe men vroeger aan energiewinning deed via zon, wind en biomassa.

De Erfgoedcel Waasland werkt het erfgoedluik van zonne-energie en biomassa verder uit in 2019 en 2020.

Operationele doelstelling 3.2 De cultureel-erfgoedbeheerders in het Waasland gaan digitaal duurzaam om met het cultureel erfgoed. Zowel digitalisering van het cultureel erfgoed als de zorg voor born digital cultureel erfgoed spelen hierin een cruciale rol.

- De Erfgoedcel Waasland werkt in samenwerking met de cultureel-erfgoedbeheerders in het Waasland een **planmatige aanpak** uit voor de verdere digitalisering van cultureel erfgoed en brengt dit plan ten uitvoer in samenwerking met de cultureel-erfgoedbeheerders. Gedigitaliseerd materiaal wordt onder andere publiek gemaakt via www.waaserfgoed.be, www.erfgoedcelwaasland.be, sociale media, andere publieksacties en via de partners zelf.
- De Erfgoedcel Waasland **faciliteert en professionaliseert het digitaliseren** door verschillende cultureel-erfgoedbeheerders.
- De cultureel-erfgoedorganisaties werken, indien gewenst, onder begeleiding van de Erfgoedcel Waasland concrete acties uit met betrekking tot **de zorg voor born digital erfgoed**. Hierrond wordt in 2020 een vorming georganiseerd (zie operationele doelstelling 2.2).
- De Erfgoedcel Waasland werkt samen met de Bibliotheca Wasiana en de stad Sint-Niklaas verder op het dossier van de digitalisering van de krant **Het vrije Waasland** (1944-2011). In het verleden werden reeds zeven historische kranten gedigitaliseerd en raadpleegbaar gemaakt via de Erfgoedbank Waasland en www.waaserfgoed.be. Na voorafgaand onderzoek omtrent auteursrechten, bewaar- en ontsluitingsmogelijkheden en de broodnodige financiering werd in 2017 een digitaliseringstraject opgestart. In eerste instantie lag de focus op de edities van de jaren 1944-1970 om zo enerzijds voorzichtig van start te gaan en anderzijds de financiële inspanningen te spreiden. In 2018 werden de voorbereidingen getroffen om in een tweede fase de rest van Het vrije Waasland (1971-2011) te digitaliseren. In 2019 werd deze tweede digitaliseringsfase afgerond. In 2020 wordt verder onderzocht hoe de digitale edities van Het vrije Waasland online ontsloten kunnen worden. Naast de digitalisering werd op 24 september 2019 de 75e verjaardag van de eerste editie van Het vrije Waasland gevierd met een herwerking door jongeren én een viering met een panelgesprek.
- **Samenwerking met overkoepelende initiatieven:**
 - De Erfgoedcel Waasland onderzoekt in samenwerking met de andere cultureel-erfgoedcellen hoe de **lokale collecties** mee kunnen worden opgenomen **in overkoepelende initiatieven** zoals bijvoorbeeld de Vlaamse Erfgoeddatabanken (Erfgoedinzicht) en Archiefbank Vlaanderen. Specifiek wordt hierbij ook de mogelijkheid tot een e-depot onderzocht, waarvoor in 2015-2016 gesprekken met het VIAA werden gehouden. Ook met de overige erfgoedcellen met een Collective Access-erfgoedbank wordt verder aan een vervolgtraject gewerkt.
 - De Erfgoedcel Waasland onderzoekt in samenwerking met de andere cultureel-erfgoedcellen hoe een concrete samenwerking met **VIAA** vorm kan krijgen (de Erfgoedcel Waasland als facilitator, verhoging

van bewustwording bij het publiek, metadata verbeteren, zoeken naar samenwerkingsverbanden, opname van lokale collecties ...). De partners werden hiervan in 2018 op de hoogte gebracht en zullen verder op maat worden geïnformeerd en begeleid. De in 2015 opgestarte gesprekken worden in 2020 concreet gemaakt met deelname aan de opleiding over de instroom van digitale erfgoedcollecties in de VIAA-databank.

Strategische doelstelling 4. De cultureel-erfgoedgemeenschappen in het Waasland streven naar een optimale ontsluiting van het cultureel erfgoed om het in zijn verschillende gedaanten aan een zo divers mogelijk publiek voor te stellen en worden hierin ondersteund door de Erfgoedcel Waasland.

Operationele doelstelling 4.1 De communicatie over het aanbod met betrekking tot het cultureel erfgoed in het Waasland wordt verder versterkt door de cultureel-erfgoedorganisaties en de Erfgoedcel Waasland.

- De Erfgoedcel Waasland maakte in 2015 een **communicatieplan**, inclusief een **sociale mediaplan**, op. Vanaf 2016 werd dit communicatieplan verder geïmplementeerd.
- De **communicatie-instrumenten van de Erfgoedcel Waasland** (onder andere website, nieuwsbrief, Facebook, Instagram, folder ...) en de verschillende cultureel-erfgoedorganisaties worden verder ingezet voor de communicatie over cultureel erfgoed en het cultureel-erfgoedaanbod in het Waasland.
- De Erfgoedcel Waasland heeft een **uitgebreide perswerking** (radio, televisie, kranten en tijdschriften) en zet dit netwerk ook in ter ondersteuning van de communicatie van de cultureel-erfgoedorganisaties in het Waasland. Hiervoor werkt ze samen met de gemeentelijke diensten communicatie.
- **Website:**
 - We ijveren voor een jaarlijks stijgend aantal bezoekers voor de website www.erfgoedcelwaasland.be met 5%.
- **Nieuwsbrief:**
 - In 2017 werden de nieuwsbrieven van de Erfgoedcel Waasland voor de sector en het publiek vervangen door één nieuwsbrief en dit in samenwerking met Erfpunt.
 - De nieuwsbrief wordt **periodiek** verstuurd.
- **Sociale media:**
 - Zie ook communicatieplan (zie eerder)
 - De Erfgoedcel Waasland zet actief in op sociale media en betreft de Wase erfgoedsector hier bij. De ervaring, die hieruit voortvloeit, wordt gedeeld met de cultureel-erfgoedsector.
- **Erfgoedbank Waasland:**

- De Erfgoedbank Waasland wordt verder ingezet als **erfgoedambassadeur** en als automatisch verlengde van de publiekswerking van de cultureel-erfgoedgemeenschappen in het Waasland. In het najaar van 2010 gingen de Erfgoedbank Waasland en www.waaserfgoed.be online. Intussen bevat de databank 31.404 objecten (waarvan ca. 12.000 pagina's van historische kranten). De Erfgoedbank Waasland biedt aan alle acties en processen binnen het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas de mogelijkheid een betere en diepgaandere ontsluiting en ondersteuning te doen en dit niet alleen voor de reeds bestaande content, maar eveneens voor nieuwe content (bijvoorbeeld inventarissen, documenten, foto's, filmpjes, mondelinge geschiedenis ...). Er zijn 25 erfgoedbankpartners, onder andere Bibliotheeca Wasiana, gemeente Beveren, gemeente Kruibeke, gemeente Zwijndrecht, Gemeentearchief Temse, Heemkundige Kring Braem, Heemkundige Kring d'Euzie, Heemkundige Kring Moerbeke-Waas, Heemkundige Kring Nieuwkerken, Hertogelijke Heemkundige Kring Land van Beveren, Heemkundige Kring De Kluize, Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas, Reynaertgenootschap vzw, Gemeentearchief Beveren, Stadsarchief Lokeren, Stadsarchief Sint-Niklaas, Stedelijke Musea Sint-Niklaas en volkskunstgroep Boerke Naas. Diverse nieuwe actoren en particulieren voegden intussen materiaal toe aan de databank. Ook materiaal dat wordt verzameld via projecten zoals Weerbaar Waasland en Het vrije Waasland krijgt een plaats in de Erfgoedbank Waasland.
- Vanaf 2015 zet de Erfgoedcel Waasland in op de verdieping van de samenwerking met de **particulieren** die materiaal op de Erfgoedbank Waasland plaats(t)en. Op deze manier wordt de publiekswerking van de Erfgoedcel Waasland nieuw leven ingeblazen. Hierbij wordt ook gezocht naar afstemming met het communicatieplan van de Erfgoedcel Waasland, waarbij onder andere een goed uitgebouwde aanwezigheid op Facebook en Instagram en regelmatige nieuwe thematentoonstellingen op de Erfgoedbank Waasland worden nagestreefd.
- Van 2016 tot 2018 werd ernaar gestreefd om verzameld materiaal rond **WO I en WO II** te digitaliseren en op de Erfgoedbank Waasland te plaatsen. Vanaf 2019 wordt dit materiaal online ontsloten via thematentoonstellingen op de Erfgoedbank Waasland.
- De **werkgroep** met de partners van de Erfgoedbank Waasland wordt in 2020 eveneens verdergezet. Samen met de partners wordt ingespeeld op een aantal nieuwe thema's.
- In 2016 werd **een logo** voor de Erfgoedbank Waasland ontwikkeld dat actief wordt gecommuniceerd.
- De **krant** uit 2016 – kosteloos ontwikkeld door Intermediagroep Adrem – die reclame maakt voor de Erfgoedbank Waasland zal in 2020 verder worden verspreid.
- **Update Erfgoedbank Waasland:** De huidige databank kreeg in 2018 en 2019 een update. Deze databank werd in 2019 opnieuw ontsloten en doorzoekbaar via de ontwikkeling van een nieuwe website www.waaserfgoed.be.
- In samenwerking met de Oost-Vlaamse erfgoedcellen en het **provinciebestuur Oost-Vlaanderen** wordt sinds 2014 gewerkt aan een gezamenlijk systeem voor de registratie en ontsluiting van museale collecties (samenvoeging van Erfgoedinzicht van de provincies Oost- en West-Vlaanderen

en de erfgoedbanken van de cultureel-erfgoedcellen). Na de afslanking van de provincies werd Erfgoedinzicht overgedragen aan Vlaanderen. De Erfgoedcel Waasland blijft verder haar medewerking verlenen aan de Vlaamse Erfgoeddatabanken en Erfgoedinzicht.

– **Erfgoeddagbrochure:**

- De Erfgoedcel Waasland maakt ook in 2020 een **regionale programmabrochure**. Wegens besparingen werd in 2015 voor het eerst via een alternatief gewerkt om de Wase activiteiten op Erfgoeddag regionaal bekend te maken. De Intermediagroep Adrem zorgde in 2015 en 2016 kosteloos voor de uitgave en verspreiding van een A5-magazine met dezelfde oplage als voorheen. In 2017, 2018 en 2019 deden zij dit opnieuw, maar dan op krantenformaat en zonder distributie. Ook in 2020 zullen zij de Erfgoeddagbrochure in krantenformaat maken. De Erfgoedcel Waasland zorgt zelf voor de distributie.
- Jaarlijks **verspreiden** de gemeentebesturen en de organisaties die aan de Erfgoeddag deelnemen de Wase Erfgoeddagactiviteiten via hun eigen infokanalen. De Erfgoedcel Waasland maakt de activiteiten nog eens extra bekend via haar eigen (digitale) kanalen.

Operationele doelstelling 4.2 De actieve participatie van verschillende soorten doelgroepen aan de verschillende publieksactiviteiten rond cultureel erfgoed wordt gestimuleerd door de cultureel-erfgoedorganisaties en de Erfgoedcel Waasland.

– **Erfgoeddag:**

- Een dertigtal (cultureel-erfgoed)organisaties blijven **deelnemen** aan Erfgoeddag.
- De gemeentelijke diensten cultuur en de Erfgoedcel Waasland **begeleiden** de deelnemers aan Erfgoeddag teneinde een interessante publieksgerichte activiteit te organiseren.
- Net als in 2019 zal de Erfgoedcel Waasland in 2020 samen met de lokale coördinatoren een gezamenlijk en regionaal initiatief opzetten om de bezoekers naar de Erfgoeddagactiviteiten in de Wase steden en gemeenten te lokken.
- Het **netwerk** wordt mee ingezet teneinde een actievare publieksparticipatie aan cultureel-erfgoed aanbod te bekomen.
- In 2019 reikte de Erfgoedcel Waasland in samenwerking met Erfpunt een eerste **Wase Erfgoedprijs** uit. Doel is om het erfgoedveld in de verf te zetten voor het brede publiek. Een concreet reglement werd in 2018 en 2019 uitgewerkt. De focus van de eerste oproep in 2019 lag op het cultureel en immaterieel erfgoed. De lancering en uitreiking gebeurden respectievelijk op 18 juni 2019 en 30 november 2019. Ook in 2020 wordt een Wase Erfgoedprijs uitgereikt. Ditmaal met de focus op onroerend erfgoed.

– **Samenwerking met andere sectoren:**

- De Erfgoedcel Waasland zoekt naar aanleiding van concrete projecten en trajecten in samenwerking met brugfiguren en organisaties en de cultureel-erfgoedactoren naar een **verbreding van de samenwerking** met organisaties die werken met specifieke doelgroepen (zie operationele doelstelling

2.4). Zo kreeg de Erfgoedcel Waasland na de Erfgoedontmoeting rond zorg in 2014 intussen enkele vragen van woonzorgcentra, die in 2016-2017 tot erfgoedprojecten leidden.

De Erfgoedcel Waasland startte in het najaar 2015 een pilootproject waarbij het Stadsmuseum Lokeren en Woonzorgcentrum Ter Engelen samen een try-out van een webconferentieverbinding organiseerden (onder begeleiding van FARO, Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed vzw). De pilootoefening verliep vlot. Dit educatief instrument wint in de culturele sector meer en meer aan belang. Mogelijk volgen er in 2020 nog zulke oefeningen.

- De Erfgoedcel Waasland **werkt mee aan acties** rond lokaal cultureel erfgoed van verschillende bevolkingsgroepen. Deze kunnen op touw gezet zijn door gemeentelijke diensten buurtwerk, welzijn, kansenwerking, integratie enzovoort. Maar ook door organisaties als de koepelvereniging Odice, het Oost-Vlaams diversiteitscentrum. De Erfgoedcel Waasland werkt sinds april 2014 samen met Odice: zij staan in voor de coördinatie van het project 'Ontbijt met een verhaal' in Lokeren (zes- à achtereekelijks). Het doel is om ontmoeting tussen mensen van verschillende culturen te bevorderen aan de hand van erfgoed, met andere woorden het aan elkaar doorgeven van en vertellen over tradities en erfgoed uit de eigen cultuur. Vanaf 2016 werd de organisatie van 'Ontbijt met een verhaal' overgenomen door de dienst inburgering van de stad Lokeren.
- De Erfgoedcel Waasland voorziet, waar mogelijk, **een armoedetoets** in haar projecten en trajecten.
- De Erfgoedcel Waasland en de cultureel-erfgoedgemeenschappen zetten in op **armoedebestrijding** aan de hand van verschillende acties: bijvoorbeeld daling van de kostprijs van het cultureel-erfgoedaanbod voor specifieke doelgroepen; inzetten in de cultureel-erfgoedsector van specifieke instrumenten in de bestrijding van armoede (bijvoorbeeld de kansenas) of cultureel erfgoed binnen brengen in een sociale context.
- **Publieksproject 20 jaar Erfgoeddag:** naar aanleiding van de 20e editie van Erfgoeddag op zaterdag 25 en zondag 26 april 2020 zal de Erfgoedcel Waasland samen met de lokale coördinatoren een gezamenlijk en regionaal publieksproject opzetten rond Wase griezilverhalen.

Operationele doelstelling 4.3 De cultureel-erfgoedorganisaties in het Waasland blijven hun interessant educatief aanbod aanbieden aan het onderwijs. De Erfgoedcel Waasland stimuleert deze samenwerking met het onderwijs verder en zet zo mee in op cultureel-erfgoededucatie.

- De Erfgoedcel Waasland zet haar jarenlange samenwerking met de lerarenopleiding van **Odisee** (vroegere KAHOSL) verder in samenwerking met verschillende cultureel-erfgoedorganisaties. Odisee biedt haar studenten binnen de lerarenopleiding secundair onderwijs (eerstejaarsstudenten) een vak Project kunstvakken (PKV) aan. Om het aanbod inzake observatie- en doestages met cultureel erfgoed in te vullen werkt Odisee samen met de Erfgoedcel Waasland en met cultureel-erfgoedorganisaties in het Waasland. De Erfgoedcel Waasland zal bijkomende (ad hoc) aanvragen tot samenwerking ook in 2020 faciliteren en blijft beschikbaar voor een duurzaam partnerschap.

- De Erfgoedcel Waasland coördineert het project **Erfgoedseurders**. Jaarlijks krijgt maximum 1 school de kans om in dit project te stappen. Het project houdt in dat leerlingen van de derde graad van een lagere school in samenwerking met hun leerkrachten, ouders en lokale erfgoedorganisaties, op zoek gaan naar de geschiedenis van de eigen school. De ingezamelde foto's worden op de Erfgoedbank Waasland geplaatst én door de leerlingen beschreven. Het eindresultaat werd steeds gemaakt, zowel door de school als het erfgoedveld. Bij aanvang van het schooljaar 2019-2020 waren er geen aanvragen voor dit project.
- De Erfgoedcel Waasland stapt in 2019 en 2020 mee in het project **Buurten met Erfgoed**. Buurten met erfgoed 2.0 wil secundaire scholen en lokale erfgoedpartners samen in beweging zetten rond een (g)lokale uitdaging. Vanuit verschillende invalshoeken (geschiedenis, architectuur, ruimtelijke ordening, lokale economie, mobiliteit, veiligheid, cultuur, diversiteit, solidariteit en armoede ...) onderzoeken scholen en (erfgoed)partners hoe een (g)lokale uitdaging evolueerde vanuit het verleden tot op heden. De stad Lokeren start samen met FARO. Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed vzw, TA Lokeren en Erfgoedcel Waasland in 2019 een proeftraject.

Strategische doelstelling 5. Interwaas ondersteunt financieel, in aanvulling van de gemeentelijke ondersteuning, initiatieven rond de zorg voor en de ontsluiting van cultureel erfgoed financieel.

Operationele doelstelling 5.1 Interwaas kent projectsubsidies toe aan cultureel-erfgoedprojecten op basis van een projectsubsidierglement.

- De Erfgoedcel Waasland **begeleidt** organisaties en particulieren die een cultureel-erfgoedproject op poten zetten bij hun aanvraag voor een projectsubsidie bij Interwaas.
- De stuurgroep **adviseert** de aanvraagdossiers in het kader van het projectsubsidierglement (sinds 2009).
- De raad van bestuur van Interwaas **kent subsidies toe** aan cultureel-erfgoedprojecten. Deze financiële ondersteuning werd in 2017 opgetrokken van 14.000 euro naar 17.000 euro, aangezien het voorziene bedrag niet voldoende bleek. Dit bedrag blijft behouden voor 2020.
- De Erfgoedcel Waasland en de stuurgroep **evalueren** minstens driejaarlijks het projectsubsidierglement. In 2017 werd het reglement geëvalueerd en in 2018 aangepast. Sinds 2019 is dit nieuwe reglement van kracht.
- De Erfgoedcel Waasland **zoekt naar meer afstemming** met de andere Oost-Vlaamse cultureel-erfgoedcellen.

Operationele doelstelling 5.2 Interwaas kent subsidies toe aan éénmalige cultureel-erfgoedpublicaties op basis van een subsidiereglement.

- De Erfgoedcel Waasland **begeleidt** organisaties en particulieren die een éénmalige cultureel-erfgoedpublicatie schrijven bij hun aanvraag voor een publicatiesubsidie bij Interwaas.
- De stuurgroep **adviseert** de aanvraagdossiers in het kader van het publicatiesubsidiereglement (sinds 2011).
- De raad van bestuur van Interwaas **kent subsidies toe** aan cultureel-erfgoedpublicaties. Deze financiële ondersteuning werd in 2015 opgetrokken van 7.500 euro naar 7.900 euro, aangezien het voorziene bedrag niet voldoende bleek. Dit bedrag werd in 2019 naar 10.000 euro verhoogd aangezien 7.900 euro niet toereikend was. Dit bedrag blijft behouden voor 2020.
- De Erfgoedcel Waasland en de stuurgroep **evalueren** minstens driejaarlijks het publicatiesubsidiereglement. Na een evaluatie in 2017 wordt het reglement opnieuw geëvalueerd in 2020.

Operationele doelstelling 5.3 Interwaas kent jaarlijks een toelage toe aan periodieke cultureel-erfgoedpublicaties.

- Interwaas betoelaagt sinds 2009 nominatim periodieke cultureel-erfgoedpublicaties. Deze vorm van ondersteuning zorgt voor een essentieel financieel steuntje in de rug voor de bredere ontsluiting van historisch onderzoek en lokaal cultureel erfgoed verricht door lokale cultureel-erfgoedzorgers. In 2020 kunnen veertien cultureel-erfgoedorganisaties **een nominatieve toelage** ontvangen voor hun tijdschrift:
 - Beheerraad Gemeentemuseum Temse
 - Heemkundige Kring Braem (Elversele)
 - Heemkundige Kring De Kluize (Sint-Gillis-Waas)
 - Heemkundige Kring Den Dissel (Sinaai)
 - Heemkundige Kring d'Euzie (Stekene)
 - Heemkundige Kring De Souvereinen (Lokeren)
 - Heemkundige Kring ERCUS Moerbeke-Waas
 - Heemkundige Kring Nieuwkerken 200/700 (Nieuwkerken)
 - Heemkundige Kring Wissekerke (Kruibeke)
 - Heemkundige Kring Zwijndrecht en Burcht
 - Hertogelijke Heemkundige Kring het Land van Beveren (Beveren)
 - Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas
 - Sint-Nicolaasgenootschap Vlaanderen
 - Reynaertgenootschap vzw
- In 2018 werd er een aanvullend subsidiereglement opgemaakt voor digitale periodieke publicaties. Aangezien sommige digitale publicaties ook historisch onderzoek verrichten, komen zij sinds 2019 ook in aanmerking voor deze subsidie.

Operationele doelstelling 5.4 Interwaas deelt private collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties met een kwaliteitslabel met een lokale relevantie lokaal in en ondersteunt hen.

- De Erfgoedcel Waasland en FARO, Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed vzw **begeleiden** collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties die het kwaliteitslabel willen aanvragen.
- Op het ogenblik dat een privaatrechtelijke collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie een aanvraag doet voor een kwaliteitslabel bij de Vlaamse overheid, maakt Interwaas **een reglement** op voor lokale indeling en stelt Interwaas een ad hoc commissie met lokale en externe deskundigen samen.

Operationele doelstelling 5.5 Interwaas ondersteunt financieel musea en culturele archiefinstellingen met een kwaliteitslabel onder de bevoegdheid van een lokaal bestuur.

- De Erfgoedcel Waasland en FARO, Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed vzw **begeleiden** collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties die het kwaliteitslabel willen aanvragen.
- De collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie dient **een aanvraag** voor een kwaliteitslabel in bij de Vlaamse Overheid. Het vervolg van de procedure is als volgt:
 - Interwaas bekijkt samen met de erkende collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie met een kwaliteitslabel welk niveau het meest geschikt is om **een indeling** te vragen.
 - Interwaas sluit een samenwerkingsovereenkomst met de erkende collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie onder het lokaal bevoegd gezag, die een indeling op het lokale niveau wenst.
 - Interwaas schrijft de financiële ondersteuning gekoppeld aan de samenwerkingsovereenkomst met de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie in de begroting vanaf 2020 in.
 - De erkende collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie wordt door Interwaas financieel ondersteund vanaf 1 januari 2020.

Strategische doelstelling 6. Interwaas ruggensteunt verder de efficiënte en krachtvolle Erfgoedcel Waasland ter ondersteuning van de cultureel-erfgoedgemeenschappen in het Waasland en daarbuiten.

Operationele doelstelling 6.1 Interwaas voert een degelijk, transparant en gedragen beleid in het kader van het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas.

- **Beslissingsstructuur:**
 - **Werkgroepen** met representatieve leden geven mee vorm aan projecten.
 - De **stuurgroep** komt maandelijks samen en de samenstelling (politici, ambtenaren en deskundigen) van de stuurgroep blijft in evenwicht.

- Op voorstel van of na advies van de stuurgroep worden de beslissingen formeel genomen door de **raad van bestuur** van Interwaas (met vertegenwoordigers van de gemeentebesturen) die maandelijks bijeenkomt, en een **Algemene Vergadering** van Interwaas (2 maal per jaar, met vertegenwoordigers van de gemeentebesturen).
- De **tien gemeentebesturen** hebben een afvaardiging in de overlegstructuren van Interwaas.
- De coördinator van de Erfgoedcel Waasland maakt jaarlijks de **bestuursdocumenten** op in het kader van het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas, namelijk het jaarverslag 2019 en 2020 (respectievelijk in maart 2020 en maart 2021).
- De Erfgoedcel Waasland zoekt waar nodig naar **bijkomende financiële middelen** voor de financiering van specifieke projecten (bijvoorbeeld via crowdfunding, sponsoring, Europese middelen, publiek-private samenwerking ...). Zo wordt onder andere van 2016 tot 2019 beroep gedaan op middelen binnen LEADER-regio Grensregio Waasland in het project 'Agrarische eigenheid: Waas toeristisch potentieel', waaraan de Erfgoedcel Waasland deelnam als copromotor.
- Het brede netwerk van cultureel-erfgoedactoren kan steeds optreden als **vertegenwoordiger** voor het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas.
- De Erfgoedcel Waasland streeft naar het steeds versterken van de **interne kwaliteitszorg** van haar werking (bijvoorbeeld op het vlak van competentiebeleid, verder uittekenen van bepaalde processen).
- Sinds 2017 organiseert de Erfgoedcel Waasland **een inhoudelijke stuurgroep**. Door de drukke agenda's van de stuurgroep blijft er weinig tot geen tijd over voor reflectie en verdieping. In een inhoudelijke stuurgroep kunnen volgende zaken aan bod komen: tijd voor bredere reflectie, nadenken over breder beleid (naast de geformuleerde beleidsvisie 2015-2020), verdere visieontwikkeling, debat over inhoudelijke zaken, problematieken, specifieke vragen ... Dit biedt dan ruimte voor energie, creativiteit, out-of-the-box denken, herbronning, kruisbestuiving en brainstormen. Er wordt gestreefd om een aantal keer per jaar een inhoudelijke stuurgroep te laten doorgaan op een inspirerende en meer informele locatie.
- In 2019 werd er gestart met de **beleidsplanning** voor de aanvraag van een nieuw **convenant** 2021-2026 dat in 2020 wordt afgerond om de aanvraag in te dienen.

Operationele doelstelling 6.2 Interwaas voert een stevig en transparant zakelijk beheer in het kader van het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas.

- De Erfgoedcel Waasland voert een **degelijke administratie**: bijvoorbeeld adressenbestand met erfgoedzorgers en publiek, distributie, klassement, correspondentie, praktische organisatie, uitlening (bijvoorbeeld toestellen Mondelinge Geschiedenis, fototentoonstelling Wase Reuzen, lessuggesties, Uitleendienst Erfgoed, Keuvelkoffers, Praatvaliezen ...), opvolging boekhouding, archief- en documentatiebeheer, bestelbonnen en dergelijke meer.
- Tijdens het eerste cultureel-erfgoedconvenant legde de Erfgoedcel Waasland de basis voor een bestand met contact- en andere gegevens van erfgoed- en andere partners en publiek in het Waasland. De grote

hoeveelheid beschikbare informatie brachten we in 2009 samen in één centraal bestand voor **kennisbeheer**, waarin ook de informatie van het WODE-onderzoek, de expertise van de partners en dergelijke werd opgenomen. In 2010 en 2011 werd specifiek in het kader van het vrijwilligersmanagement en in samenwerking met Toerisme Waasland, extra aandacht besteed aan het bijkomend verzamelen van de coördinaten van toerisme- en erfgoeddeskundigen. Al deze gegevens worden doorlopend aangepast en verder aangevuld. Deze informatie wordt eveneens benut om het Wase publiek en de Wase erfgoedachterban beter te kunnen informeren.

– **Interne organisatie:**

- Interwaas **optimaliseert** in 2020 de interne organisatie van de Erfgoedcel Waasland door onder andere het actueel houden van de databank met contact- en andere gegevens van (cultureel-erfgoed)organisaties en -actoren, overheden, pers en publiek.
- De Erfgoedcel Waasland zoekt binnen de cluster cultuur van Interwaas naar een goede afstemming met Cultuurregio Waasland, het nieuw op te richten samenwerkingsverband binnen het decreet Bovenlokaal Cultuurbeleid.
- De Erfgoedcel Waasland verzamelde in de loop der jaren een groot aantal **documentaire foto's** over het Land van Waas en foto's die de erfgoedprojecten illustreren. Deze foto's worden op een gestructureerde manier bijgehouden op een centrale server. Vanaf het najaar 2016 worden deze foto's geïnventariseerd in een Accessdatabank. Ook in 2020 zal dit verder worden gezet.
- Interwaas startte in 2016 met een actief **archieff- en documentatiebeheer** binnen de organisatie: ze stelden een archiefverantwoordelijke aan en er wordt gewerkt aan richtlijnen en selectielijsten. Daarnaast wordt werk gemaakt van **informatieveiligheid en e-policy**.
- In samenwerking met de duurzaamheidscoördinator van Interwaas worden in 2020 verdere concrete acties op het vlak van **ecologische duurzaamheid** afgetoetst om zo de ecologische voetafdruk van de werking van Interwaas en de Erfgoedcel Waasland te verminderen.
- Interwaas doet beroep op wijk-werkers en werkt voor de catering samen met **Den Azalee**. Beiden zijn sociale tewerkstellingsprojecten die mensen tewerkstellen die geen of weinig kans maken op de gewone arbeidsmarkt.

Operationele doelstelling 6.3 Erfgoedcel Waasland kenmerkt zich door een professioneel, mens- en competentiegericht personeelsbeleid en wordt hierin ondersteund door Interwaas.

– **Personeel:**

- Het goed functionerend en dynamisch team van de **Erfgoedcel Waasland** met een coördinator en twee erfgoedconsulenten blijft behouden. Daarnaast wordt dit team aangevuld door een clustermanager (onbepaalde duur) en projectmedewerker (tijdelijk) die aangeworven worden in 2020. Vanaf 01/01/20 is het personeelsbestand dus als volgt:

Naam	Functie	Aantal VTE	Betalingsniveau
Laura Staut	Coördinator	1 VTE	A
Nog niet gekend	Clustermanager	0,6 VTE	A
Sandy Van Handenhove	Erfgoedconsulent	0,8 VTE	B
Niko Van Kemseke	Erfgoedconsulent	1 VTE	B
Nog niet gekend	Projectmedewerker	1 VTE	B
Totaal	4,4 VTE		

- Het team van de Erfgoedcel Waasland wordt - waar nodig - aangevuld met **vrijwilligers** voor de interne werking, de Erfgoedbank Waasland en projectwerking.
- Interwaas ondersteunt de werking van de Erfgoedcel Waasland structureel door de inschakeling van een aantal personeelsleden van **Interwaas** namelijk de (adjunct-)directeur, de communicatieverantwoordelijke, de boekhoudster en de poetsvrouw.
- De **deskundigheid van de medewerkers** van de Erfgoedcel Waasland verhoogt stelselmatig onder andere de specifieke verdeling van expertises, samenwerking en vorming.
- **Interne organisatie:**
 - Interwaas startte in 2015 een traject naar competentiebeheer. De verdere implementatie hiervan zal gebeuren in 2020. Interwaas organiseert jaarlijks (in januari en februari) met de medewerkers van de Erfgoedcel Waasland een **functioneringsgesprek**. Hierin wordt een evaluatie van het takenpakket van het afgelopen jaar gemaakt en worden taakafspraken gemaakt voor het volgende jaar.
 - In 2017 startte er een veranderingstraject binnen Interwaas onder begeleiding van Delta i Consulting. Dit om een vernieuwde organisatie te ontwikkelen binnen het kader van het strategisch plan 2013-2018 van Interwaas en voortbouwend op de resultaten van de interne bevraging zoals opgemaakt door Provikmo. Dit veranderingstraject wordt verdergezet in 2020.
 - De Erfgoedcel Waasland houdt minstens driewekelijks een **teamoverleg** teneinde meer afstemming en uitwisseling te bekomen.